

Dosarul nr. 3ra-1180/18

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. N. Ghedrovici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac)

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu

examinând recursurile declarate de către Societatea pe Acțiuni „Cariera Cobusca” și Inspectoratul Ecologic de Stat

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Cobușcian Alexei” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la anularea actului administrativ

împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cobușcian Alexei”, casată hotărârea din 14 decembrie 2017 a Judecătoria Anenii Noi sediul Central și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 15 mai 2017 SC „Cobușcian Alexei” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, conform actului de constituire din 15 iunie 2005 și extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 4566 din 2 martie 2011, SC „Cobușcian Alexei” SRL dispune de dreptul la extragerea substanțelor minerale utile, extracția nisipului și pietrișului, efectuând lucrări de extragere a zăcămintelor minerale utile în sectorul atribuit prin actul perimetrului minier nr. 445 din 20 noiembrie 2006.

A menționat că la 24 octombrie 2011, SC „Cobușcian Alexei” SRL a încheiat cu Ministerul Mediului contractul nr. 60, prin care i-a fost atribuit în folosință zăcămintul de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est) cu suprafața 1,4 ha, iar la data de 2 decembrie 2011 a fost încheiat contractul nr. 65, în baza căruia a fost eliberat actul de confirmare a perimetrului minier din 28 decembrie 2011, prin care a

fost atribuit în folosință zăcămintul de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est) cu suprafața de 3,1 ha, situat la 1 km Sud-Vest de sat. Cobusca Veche r-nul Anenii Noi.

Din motivul ineficienței și a pierderilor mari, precum și a epuizării zăcămintelor de substanțe minerale utile, prin nota informativă din 21 iunie 2012, a adus la cunoștința Ministerului Mediului, Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale și Camerei de Licențiere despre încetarea activității în temeiul contractului nr. 65 din 2 decembrie 2012.

A relevat că prin decizia de control nr. 4-DC/IES-17 din 24 februarie 2017, Inspectoratul Ecologic de Stat a dispus efectuarea controlului inopinat în scopul verificării respectării de către SC „Cobușcian Alexei” SRL a legislației cu privire la extragerea zăcămintului, care a avut loc în perioada 1 martie - 7 martie 2017, cu întocmirea actului de control nr. 4-DC/IES-17 din data de 7 martie 2017, în care au fost indicate încălcările depistate.

A notat că în baza prevederilor art. 28 alin. (6) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, la 20 martie 2017, a fost contestat actul de control din 7 martie 2017. Prin cererea prealabilă din 4 aprilie 2017 a solicitat Inspectoratului Ecologic anularea actului de control, cerință care a fost respinsă prin răspunsul nr. 743 din 19 aprilie 2017.

Invocând prevederile art. 31 alin. (1), (2) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, a relevat că acest act este ilegal.

A afirmat că la emiterea actului contestat a fost încălcată procedura stabilită pentru efectuarea controlului inopinat, deoarece, atât în delegația de control, cât și în decizia de control cu nr. 4-DL/IES-17 din 24 februarie 2017, nu sunt indicate temeiurile legale de efectuare a controlului inopinat, care sunt prevăzute la art. 19 din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

La SC „Cobușcian Alexei” SRL nu existau situații de avarie, riscuri sau alte temeiuri evidențiate la art. 19 din legea sus menționată, ce ar fi condiționat inițierea controlului inopinat.

A susținut că la efectuarea controlului în cauză au fost încălcate principiile fundamentale ale controlului, prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b), c), g), i), n) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar procesul - verbal de control contravine prevederilor art. 28 alin. (1) alin. (2) lit. e), f), g), i) din aceeași lege, ori acesta nu a fost întocmit la locul efectuării controlului și nu conține actele și datele prevăzute expres în lege și anume, lista de verificare aplicată, date privind toate aspectele, documentele, bunurile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură supuse controlului și relevante pentru efectuarea controlului, constatările și rezultatele controlului, copiile documentelor examinate care ar confirma încălcarea legii de către societate.

A specificat că toate constatările expuse în actul de control sunt eronate, nu corespund realității, fiind efectuate cu încălcarea procedurii stabilite și prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 131 din 08 iunie 2012, astfel că urmează a fi declarate nule.

A menționat că SC „Cobușcian Alexei” SRL din luna aprilie 2012, nu efectuează lucrări de extragere a substanțelor minerale utile ale zăcământului „Cobusca” (sectorul Est), fapt despre care în luna iunie 2012 a fost informat Ministerul Mediului și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale. Astfel, prin actul nr. 3/5 din 8 august 2012 și actul nr. 1/8 din 19 aprilie 2013 a fost constatat faptul că SC „Cobușcian Alexei” SRL nu efectuează lucrări de extragere a substanțelor minerale utile.

Invocând prevederile art. 4 alin. (11) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător a menționat că organul de control nu este în drept să supună controlului o perioadă de activitate a persoanei care desfășoară activitate de întreprinzător mai mare de 3 ani de până la data începerii controlului. Actele și acțiunile anterioare perioadei supuse controlului se verifică doar în privința consecințelor acestora dacă acestea s-au produs în interiorul perioadei supuse controlului.

A notat că după anul 2012, chiar dacă au avut loc extrageri a substanțelor minerale utile din sectorul atribuit pentru folosință către SA „Cariera Cobusca” prin contractul nr. 206, astfel de extrageri au putut avea loc din partea altor persoane, care samavolnic au efectuat extrageri de nisip.

Astfel, s-a adresat de mai multe ori organelor inspecției ecologice și organelor de poliție, inclusiv prin demersul din 10 septembrie 2017, de a lua măsuri cu persoanele care samavolnic au extras nisip, iar prin răspunsul Direcției IE Anenii Noi nr. 0902/305 din 15 octombrie 2014 a fost informat că despre faptul extragerii ilegale din zăcământul „Cobusca” de către persoane neidentificate a fost informat Inspectoratul de Poliție Anenii Noi pentru a primi măsuri de identificare a contraveniențelor.

Prin răspunsul nr. 2497 din 1 martie 2017 a fost informat că materialul R/2 nr.1864 din 6 august 2015 a fost expediat Agenției Geologie și Resurse Minerale, care a primit măsuri de sancționare a persoanei stabilite, fapt confirmat prin răspunsul Agenției nr. 250/09 din 17 martie 2017.

A menționat că nu există probe precum că SC „Cobușcian Alexei” SRL ar fi efectuat extrageri a substanțelor minerale utile în perioada de după primăvara anului 2012 sau că ar fi efectuat lucrări miniere în afara limitelor perimetrului minier pentru zăcământul „Cobusca” (sectorul Est) nr. 526 din 28 decembrie 2011 ori că ar fi efectuat lucrări de extragere a substanțelor minerale utile din limitele zăcământului de nisip pentru construcții „Cobusca”, blocul de rezerve VII, categoria C1, transmis în folosință pentru valorificare industrială către SA „Cariera Cobusca”, prin contractul cu nr. 206 din 16 februarie 2015.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 25, 26 alin.(1) lit. a) și c) din Legea cu privire la contenciosul administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și art. 31 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 8 iunie 2012, art. 166, 167, 239, 241 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea actului de control nr. 4-DC/IES - 17 din 7 martie 2017 al Inspectoratului Ecologic de Stat, ca fiind emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite.

Prin încheierea din 11 iulie 2017 a Judecătorei Anenii Noi sediul Central, au fost atrași în proces, în calitate de intervenienți accesorii, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a Ministerului Mediului, iar prin încheierea din 22 septembrie 2017 în proces în calitate de intervenient accesoriu a fost atrasă SA „Cariera Cobusca”.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2017 a Judecătorei Anenii Noi sediul Central acțiunea depusă de SC „Cobușcian Alexei” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de către SC „Cobușcian Alexei” SRL, a fost casată hotărârea din 14 decembrie 2017 a Judecătorei Anenii Noi sediul Central și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă.

A fost anulat ca fiind ilegal actul de control întocmit de Inspectoratul Ecologic de Stat cu nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017, pe rezultatele controlului inopinat efectuat la SC „Cobușcian Alexei” SRL.

La 16 iulie 2018, SA „Cariera Cobusca” a declarat recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată, menționând că la emiterea acesteia instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material.

A reiterat că SC „Cobușcian Alexei” SRL ilegal a extras zăcăminte de nisip, cauzând prejudicii statului prin faptul că schimbând unilateral destinația terenului nu a achitat taxele legal, obținând un profit ilegal și a cauzat prejudiciu SA „Cariera Cobusca” prin faptul extragerii ilegale de nisip de pe terenul atribuit, fapt care este demonstrat și prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 39 din 15 iulie 2013 în care expres se menționează că beneficiarul zăcământului „Cobusca” (sectorul Est) a efectuat lucrări de extragere a substanțelor minerale utile în afara limitelor perimetrului minier pe o suprafață de 0,4 ha, fiind extras ilicit un volum de 13,4 m³, ca urmare prejudiciu cauzat constituie 1,6 mil. lei.

A specificat că pentru aceste acțiuni a fost inițiată o anchetă de urmărire penală de unde rezultă că sunt întrunite toate condițiile pentru inițierea controlului inopinat, precum și prevederile art. 19 alin. (1), pct. 2) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 8 iunie 2012 .

Suplimentar a relatat că SC „Cobușcian Alexei” SRL nu este la prima abatere astfel pe parcursul anilor 2012 și 2013 au fost întocmite mai multe acte de constatare a încălcării legislației în domeniul mediului, care nu au fost contestate, conducerea SC „Cobușcian Alexei” SRL acceptând concluziile organelor de resort, care au depistat încălcări în activitatea întreprinderii.

La 25 iulie 2018, Inspectoratul Ecologic de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată, menționând că la emiterea acesteia instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material.

A remarcat că Inspectoratul Ecologic de Stat a efectuat controlul cu respectarea procedurii stabilite de legislație, iar ca rezultat a fost constatat faptul că agentul economic efectua activități de extragere a substanțelor minerale în afara perimetrului atribuit în exploatare, prin care fapt a încălcat legislația în vigoare.

La 3 septembrie 2018 SC „Cobușcian Alexei” SRL, reprezentat de avocatul Mihail Buruiian a depus referință, prin care a solicitat de a declara ca inadmisibile recursurile Inspectoratului Ecologic de Stat și a SA „Cariera Cobusca”.

La 14 septembrie 2018, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de către Inspectoratul Ecologic de Stat.

La 27 septembrie 2018, SA „Cariera Cobusca” a depus referință la cererea de recurs depusă de către Inspectoratul Ecologic de Stat, prin care a solicitat admiterea acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 11 mai 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 252 vol. I).

Se va menționa că, la cererea de recurs depusă de către Inspectoratul Ecologic de Stat, a fost anexată scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău cu privire la expedierea copiei deciziei din 19 aprilie 2018 a instanței de apel, care atestă că aceasta a fost recepționată de către Inspectoratul Ecologic de Stat la 25 mai 2018 cu nr. de intrare 952 (f. d. 23 vol. II).

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Distinct de aceste constatări, în speță se consemnează că termenul de declarare a recursului de către Inspectoratul Ecologic de Stat a început să curgă din data de 26 mai 2018, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate și a expirat la 24 iulie 2018.

Or, conform art. 263 Cod civil, care reglementează calcularea termenelor, termenele de un an și de o lună se calculează fără a se ține cont de curgerea lui neîntreruptă și se consideră că luna are 30 de zile și anul—365 de zile.

Ca consecință, cererea de recurs împotriva deciziei instanței de apel depusă de către recurentul Inspectoratul Ecologic de Stat la 25 iulie 2018 este cu omiterea termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, care, conform alin. (2) a acestei norme, este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de către Inspectoratul Ecologic de Stat, ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare a recursului.

Cu referire la recursul depus de către SA „Cariera Cobusca” se constată că, careva date cu privire la recepționarea de către acest recurent a copiei deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău expediată în adresa lor la 11 mai 2018, la materialele pricinii lipsesc.

Astfel, se va nota că recurentul SA „Cariera Cobusca” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 iulie 2018 împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către SA „Cariera Cobusca” urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei, Inspectoratul Ecologic de Stat a efectuat în perioada 27 februarie 2017 – 7 martie 2017 un control inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL, ca urmare, la data de 7 martie 2017 fiind emis actul de control nr. 4-DC/IES-17, prin care s-a constatat mai multe încălcări admise de către SC „Cobușcian Alexei” SRL în activitatea sa.

SC „Cobușcian Alexei” SRL, înaintând acțiunea în judecată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat, intervenienți accesorii SA „Cariera Cobusca” și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, a solicitat anularea actului de control nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017 al Inspectoratului Ecologic de Stat, ca fiind emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a respinsă integral acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SC „Cobușcian Alexei” SRL, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea din 14 decembrie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi sediul Central și a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă.

A fost anulat ca fiind ilegal actul de control întocmit de Inspectoratul Ecologic de Stat sub nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017, pe rezultatele controlului inopinat efectuat la SC „Cobușcian Alexei” SRL.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 19, 30, 31 din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, a reținut că controlul inopinat a fost efectuat de către Inspectoratul Ecologic de Stat la SC „Cobușcian Alexei” SRL cu încălcarea procedurii stabilite, fapt ce a impus nulitatea și respectiv, anularea actului de control nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017, întocmit pe rezultatele respectivului control.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu criticile aduse în recursul declarat de către SA „Cariera Cobusca”, instanța de recurs constată că instanța de apel, la adoptarea deciziei, a interpretat în mod eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul

legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintată de către SC „Cobușcian Alexei” SRL.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs va reține că efectuarea controlului de tip inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL a fost dispusă prin decizia de control a Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 4-DC/IES-17 din 24 februarie 2017, întru verificarea folosirii conform destinației a loturilor de teren, respectarea procesului de exploatare a zăcământului, deținerea actelor premergătoare de mediu, respectarea prevederilor legale a genului de activitate, neadmiterea deversărilor de deșeuri lichide care pot afecta orizontul acvifer din perimetrul carierei, respectarea exigențelor legale la recultivarea sectoarelor de teren (f. d. 52 vol. I).

Iar prin delegația de control a Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 4-DL/IES-17 din 24 februarie 2017, pentru efectuarea controlului de tip inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL au fost delegați inspectorii Nelian Căpățînă, Gheorghe Roșca, Maxim Brumă și inspectorul adițional Mihai Tonu (f. d. 53 vol. I).

Important, la acest segment, este de menționat că necesitatea inițierii controlului inopinat a fost motivată de solicitarea Ministerului Mediului nr. 04-07/322 din 20 februarie 2017 privind efectuarea unui control la fața locului, pentru stabilirea legalității extragerii de nisip de la zăcământul de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est), satul Cobusca r-nul Anenii Noi, ca urmare a depunerii unei petiții în acest sens, de către directorul SA „Cariera Cobusca” (f. d. 48-49 vol. I).

Drept urmare, decizia Inspectoratului Ecologic de Stat privind inițierea controlului inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL se încadrează perfect în limitele legale pentru efectuarea controlului inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL, prevăzute de art. 2 și 19 alin. (1) pct. 2) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 8 iunie 2012, motivarea în prealabil fiind solicitarea Ministerului Mediului, în baza informației prin petiția directorului SA „Cariera Cobusca” despre existența pericolului iminent și imediat pentru mediu și proprietatea persoanelor, existând și un temei rezonabil că doar intervenția inopinată prin control va preveni și/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanțial prejudiciile deja cauzate

Or, dispozițiile art. 2 din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 8 iunie 2012, stipulează că prin control inopinat – se înțelege controlul care nu este inclus în planul anual al controalelor și care se efectuează cu scopul verificării respectării cerințelor stabilite de legislație, iar actul în baza căruia se inițiază controlul planificat și/sau inopinat poartă denumirea de delegație de control.

În același timp, dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 8 iunie 2012, prevăd că organul de control poate decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, doar în cazul: deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor, dacă sunt întrunite următoarele condiții: a) necesitatea inițierii controlului este motivată în prealabil; b)

poate fi rezonabil stabilit, din informația deținută până la inițierea controlului și din nota de motivare, că doar intervenția inopinată prin control va preveni și/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanțial prejudiciile deja cauzate.

În acest context, concluzia instanței de apel precum că Inspectoratul Ecologic de Stat nu a prezentat instanței probe care ar demonstra motivarea în prealabil a necesității inițierii controlului inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL este una eronată.

De altfel, în circumstanțele descrise, instanța de recurs reține ca neîntemeiată și concluzia instanței de apel în sensul că, nici decizia de control și nici delegația de control nu conțin informația despre evaluarea riscurilor, despre existența situațiilor de avariere, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor.

Or, în contradicție cu concluzia instanței de apel, prin decizia de control a Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 4-DC/IES-17 din 24 februarie 2017, și delegația de control a Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 4-DL/IES-17 din 24 februarie 2017 s-a dispus efectuarea controlului de tip inopinat la SC „Cobușcian Alexei” SRL pentru verificarea folosirii conform destinației a loturilor de teren, respectarea procesului de exploatare a zăcământului, deținerea actelor premergătoare de mediu, respectarea prevederilor legale a genului de activitate, neadmiterea deversărilor de deșeuri lichide care pot afecta orizontul acvifer din perimetrul carierei, respectarea exigențelor legale la recultivarea sectoarelor de teren, împrejurări care, prin prisma prevederilor art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 8 iunie 2012, ar prezenta un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor (f. d. 52 vol. I).

Totodată, se impune precizarea că necesitatea efectuării unui control opinant la SC „Cobușcian Alexei” SRL, a fost întărită prin însuși actul de control contestat în speță, fiind definitivat că:

- SC „Cobușcian Alexei” SRL a efectuat lucrări miniere de exploatare a zăcământului de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est) în afara limitelor perimetrului minier nr. 562 din 28 decembrie 2011 cu suprafața de 3922 m² (0,4 ha), dintre care extras nisip de pe suprafața de 3891 m² contrar prevederilor art. 22 alin. (8), art. 59 alin. (1), art. 72 alin. (2) și (3) Codul subsolului;

- volumul de nisip extras de către SC „Cobușcian Alexei” SRL din afara limitelor perimetrului minier pentru zăcământul „Cobusca” (sectorul Est) cu nr. 526 din 28 decembrie 2011 constituie, conform situației la momentul controlului 14007,6 m³, unde grosimea medie a substanțelor minerale utile pentru sectorul respectiv constituie 3,6 m și a fost determinată în baza datelor aprobate în raportul cu privire la cercetarea geologică a zăcământului de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est), anul 2006, stocat în Fondul de stat de informații privind subsolul din cadrul Agenției;

- SC „Cobușcian Alexei” SRL a efectuat lucrări de extragere a substanțelor minerale utile din limitele zăcământului de nisip pentru construcții „Cobusca”, și anume blocul de rezerve VII, categoria C₁, transmis în folosință pentru valorificare

industrială către SA „Cariera Cobusca” prin contractul nr. 206 din 16 februarie 2015, pe o suprafață de 3423 m³, extrăgând nisip în volum de 12323 m³.

Și tot prin acest act de control al Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017 s-a constatat că în procesul de exploatare a zăcământului de nisip pentru construcții „Cobusca” (sectorul Est), SC „Cobușcian Alexei” SRL a admis abateri de la prevederile art. 22 alin. (8), art. 39 lit. i) și n), art. 59 alin. (1), art. 67 alin. (3) și art. 72 alin. (2), alin. (3) și alin. (4) lit. 1) Codul subsolului, art. 71 Cod funciar (f. d. 7-9 vol. I).

Cu toate că, SC „Cobușcian Alexei” SRL insistă la faptul că a încetat activitatea sa în temeiul contractului nr. 65 din 2 decembrie 2012 și nu mai efectuează lucrări de extragere a substanțelor minerale utile ale zăcământului „Cobusca” (sectorul Est) din luna aprilie 2012, instanței de judecată nu au fost prezentate procesele-verbale de recepționare a terenurilor recultivate din limitele zăcământului de nisip „Cobusca” (sector Est).

În acest context se va menționa că prin actul inspectării îndeplinirii cerințelor privind folosirea și protecția subsolului nr. 1/37 din 5 iulie 2012 al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, actul inspectării îndeplinirii cerințelor privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale nr. 048223 din 30 iulie 2012 al Inspectoratului Ecologic de Stat, actul inspectării îndeplinirii cerințelor privind folosirea și protecția subsolului nr. 3/5 din 8 august 2012 al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale și actul inspectării îndeplinirii cerințelor privind folosirea și protecția subsolului nr. 1/8 din 19 aprilie 2013 al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, SC „Cobușcian Alexei” SRL a fost obligată de a finisa lucrările de recultivare a terenurilor degradate de lucrările miniere din limitele zăcământului „Cobusca” (sector Est) (f. d. 67-70 vol. I).

De altfel, în dezacord cu afirmarea intimatului precum că societatea a încetat extragerea substanțelor minerale utile ale zăcământului „Cobusca” (sectorul Est) din luna aprilie 2012 vine și Hotărârea nr. 39 din 15 iulie 2013 a Curții de Conturi a Republicii Moldova, prin care s-a stabilit expres că beneficiarul zăcământului „Cobusca” (sector Est) a efectuat lucrări de sustragere a substanțelor minerale utile în afara limitelor perimetrului minier, fiind indicată suprafața și prejudiciul cauzat mediului (f. d. 158-161 vol. I).

Astfel fiind, este cert că SC „Cobușcian Alexei” SRL nu a realizat procedura legală privind recultivarea integrală a sectorului, iar la încetarea activității de extragere SC „Cobușcian Alexei” SRL nu a asigurat procedura de lichidare și conservarea excavațiilor miniere, obiectivelor și construcțiilor subterane nelegate de extragere a substanțelor minerale utile, cerințe prevăzute expres de art. 32 alin. (1) lit. b), 33 alin. (1) și (4), 67 Codul subsolului.

Mai mult, SC „Cobușcian Alexei” SRL nu a asigurat nici procedura de încetare a dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol, deși era obligat să respecte obligațiile prevăzute de art. 39 Codul subsolului sub condiția survenirii răspunderii prevăzute de art. 79.

Pe când, prevederile art. 67 alin. (3) Codul subsolului, direct stipulează că, la lichidarea sau conservarea totală sau parțială a excavațiilor miniere, obiectivelor și construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile,

beneficiarul subsolului este obligat să asigure, în modul stabilit, recultivarea terenurilor degradate de lucrările miniere.

În circumstanțele descrise, fiind cert că actul de control nr. 4-DC/IES-17 din 7 martie 2017, al Inspectoratului Ecologic de Stat a fost emis cu respectarea procedurii și a prevederilor legale, se reține drept justă concluzia primei instanțe cu privire la netemeinicia acțiunii SC „Cobușcian Alexei” SRL prin urmare, netemeinicia deciziei instanței de apel.

Pentru motivele expuse, se impune admiterea recursului depus de SA „Cariera Cobusca” ca întemeiat, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Inspectoratul Ecologic de Stat.

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Cariera Cobusca”.

Se casează integral decizia din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 14 decembrie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Cobușcian Alexei” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu